

ССРС Верховнай Советын Союһун Советын быыбарыгар Хотугу быыбардыр уокурук бары быыбардааччыларыгар уонна үлэ коллентивтарын представителлэрин быыбар **Ы Н Ы Р Ы Ы Т А**

(Бүтүүтэ. Иинин 1 стр. көр).

Тыа сириин үлэһиттэрин представителлэ Екаторина Инокентьевна Новгородова ССРС Аска-үөлгө про-
грамматны толорууга улахан кылааты кылларар. Ки-
ли Чурапчы оройуонугар колхозтаах ыалга төрөөбү-
тэ, омура саха, партията суох, үөрэҕэ орто, идэтинэн
агроном. Сельсоветка секретарынан, үлэһиттэр депу-
таттары Чурапчы оройуонунан Советтарын ис-
полкомугар инструкторынан үлэһиттэ.

Чурапчы уонна Мэҥэ-Хаҥалас оройуоннарын сов-
хозтарыгар комплекснай биригээдэ биригээһининэн
уонна агрономунан үлэһиттэ, онтон 1962 сылтаан
ила Мэҥэ-Хаҥалас оройуонун Ленин аатынан совхо-
зун оҕуруот аһын үүнүрэр биригээдэтин биригээһин-
нэ. Аһаҕас уонна сабыылаах буорга оҕуруот астарын
үүнүрүп бастык ыһымаларын туттары көбүлээччи-
нин буолар. Бэйэтин биригээдэтин кадронай үлэһиттэ-
рин производствонай, олоххо-дьаһахха оһуһтарын

эдэр үлэһиттэр үлэҕэ дьулуурдарын уонна эрчимнэ-
рин кытта таба дьүөрэллэр, тус бэйэтин холобурунан
иччаттарга киргэ таһаарыһар.

Е. И. Новгородова—активнай общественник, ССРС
иккис, тохсус уонна онус ытырылардаах Верховнай
Советын депутата. Бэйэтин быыбардааччыларын кыт-
ты ситимин быыспакка көрсүбэр, кинилэр соруудахтарын
толорорго дьаһарлаахтык үлэһит, иһилиннэһэ
забыхтык тыа этэр. Кини ычат биллиилээх наставни-
к, патристическай уонна интернациональнай иитиҕэ
уобаластаары, оройуоннары партийнай уонна ком-
сомольскай тэрилтэлэр үлэһиттэр активнайдык кыт-
тар. Е. И. Новгородова дьон-сэргэ наадатыгар уонна
көрдөһүүтүгэр болромтолоохтук сыһыарыһар, совхоз
коллентивыгар, оройуонга уонна республикага ула-
хан авторитеттаах.

Быыбар иһиннээҕи уокуруктааҕы сүбэ мунньах ки-
ни кандидатуратын толору өйүүр уонна Екаторина

Инокентьевна Новгородова ССРС Верховнай Со-
ветын Союһун Советын быыбарыгар 404 №-дээх Саха
сириин Хотугу быыбардыр уокурукка бэйэтин
сирдээҕи кандидатынан ааһар, 1984 сыл кулун түһү-
дөстөһү кандидатынан ааһар, 1984 сыл кулун түһү-
4 күнүгэр быыбардыр уонна бэйэтин кылаатын
кини курдук, кэлэргитигэр уонна партията суохтар блоктары
тин коммунисттар уонна партията суохтар блоктары
кандидатын иһин биэрэргитигэр ытырабыт.
Күндү быыбардааччылар! Быыбар күнүн госу-
дарнай быһаанына уонна социалистическай аба-
галыстывалары толорууга үлэҕэ саҕа ситиһинэрэ-
билиэтиһиҥ, хаан-уруу Коммунистическай партия
уонна Советскай правительство тула икка тиһи-
лээхитин көрдөрүөбүт!

Туругурдун Советскай Союз Коммунистическай пар-
тията—коммунизм тутууга бийиҥи бары кылааты
ларбытын көбүлээччи уонна тэрийээччи!
Туругурдун социалистическай демократия!

Техниканы—мунутуур көдүүстээхтик!

**Карл Маркс аатынан совхоз Одьулууннааҕы
отделениетын механизатордарын оройуон
бары механизатордарыгар ЫҢЫРЫЛАРА**

Бийиҥи, Одьулуун отделениетын ме-
ханизатордара, ССКП КК ахсынны-
таары (1983 с.) Пленумун уураах-
тынан өрө күүрдүлэр уонна биһир-
мэлээхтэрдэ—Пам оройуонун ме-
ханизатордара 1983—1984 сыллардаах
кыстыгы үрдүк тэрээһиннээхтик өтө-
рүмү ытырыларын дьаһаланан өйөөн,
бэйэбитигэр манньк социалистическай
эбэлээхтэстэһиҥи ыһаабыт.

— биэс трактордаах звенону тэрийэ
кулун тутар 31 күнүгэр дьэри ферма-
ларга кыстыкка сөп буолар 1300 тон-
на оту тийгизэхтэ;

— 1500 кубометр тутуу майы муус
устар 15 күнүгэр дьэри тутуу площа-
даларыгар тийэри тийгизэхтэ;

— муус устар 26 күнүгэр дьэри ком-
мунальнай өгөнөн туһанааччыларга
900 кубометр оттук майы тийэри кы-
лэрэхтэ;

— сиклэсчиртэр уонна бурдугу үүн-
нэрээччилэр бастайааннай састааптаах
механизатордун биригээдэтин бэдэрээт-
тин ыһыматтар киллэрэн үлэһиттэ-
хтэ. Былаанна таһынан 250 тонна сик-
лэи уган барыта 1000 тоннаны сор-
туокалаахтат. Биһир сектортан 75
центнер бурдугу хомуйуохтат. Итин-
ниһин;

— олукку 19 күнүгэр дьэри 1500
гектардаах бааһынаа хаары тийтэ-
риэхтэ, муус устар 1 күнүгэр дьэри
бааһынаа 2000 тонна органическай
уоһурууну киллэрэхтэ. Сирэйд бур-
дугу ыһааҕы 1 күнүгэр дьэри ыраа-
тыахтат;

— ыһаа үлэһиттэр туһанааччылар, тех-
никаны олукку 10 күнүгэр дьэри, от
хомуурутар туттулар техниканы ыһа-
аҕы 1 күнүгэр дьэри өрөмүөннээн бү-
тэрэхтэ, трактордар өрөмүөннэрин
муус устар 30 күнүгэр 95 бырыһаан-
ка тийгизэхтэ;

— саапка ыһаа уонна от хомуу-
ругар туттуллубут техниканы үлэ уон-

на сыһыалаах лавирдарын тэрийэ
кылаатын наставниктары сыһааран
өрөмүөннэтиэхтэ;

— от үлэһиттэр икки кэлэм механ-
изациялаах звенону тэрийэхтэ, биһир-
дэстэрин саҕа технологиянан үлэһиттэ,
оту рулоннай престэһини олохтоохтат;

— аналлаах үөрэтэр пууну тэрийэ
1984 сылга 6 тракторына, 3 араас
идэһээх механизаторы бэлэмнэхтэ, 4
механизатор квалификациятын үр-
дэтэхтэ;

— сиклэсчиртэ быһаарымын—29400
эталоннай гектары 5 бырыһаан үр-
дэтэхтэ. Биһир эталоннай сектордаах
үлэ бэйэ-бэйэ туура сыһаатын быһаар-
ымын 0,5 бырыһаан наставникта-
хтат. Биһир улоһоннай трактор оҕоруу-
туотун ааспыт сылтааһытааһар 250
эталоннай гектарынан үр-дэтэхтэ.
Дизельнэй уматыгы 3 бырыһаан кэм-
чиллэхтэ;

— 6 центнер туһанааччылар аһаа-
ны күнүгэр тийгэр пуунга туттарыах-
тат;

— механизатордар бары экономи-
ческай үөрэх оҕуруутыгар дьаһыт-
аахтат, ыһааҕы Механизатор күнүн
ыһаахтат;

— Үлэҕэ бэлэмнэхтэ кэрбиктэри
калбаҕа суох ылар туһугар үлэ дьыс-
сипилиннэтиҥ бэдэрэһүөхтэ, кэмчир-
лээһин режимин кыһаахтык туту-
уохтат, үлэ културатын үрдэтэх-
тэ, тутуу ыһааҕы техникабытыгар
харыстабыллыахтык, элбиктэһэ-
хтэ сыйаһааһахтат.

Күндү биһир идэһээхтэрдэ, оройуон
бары механизатордара! Пятилетка
төрдүс, быһаарылаах, сылыгар бийи-
ги бачыаһымын өйөөн, техника мо-
дун кууһун көдүүстээхтик туһанар
иһин социалистическай куоһалаһымын
кыһыкк тийгэргитигэр ытырабыт.

(Ытырыы механизатордар уопсай
мунньахтарынан ыһааһына).

ССКП райкомун бю-
рога Карл Маркс аа-
тынан совхоз Одьулуун-
нааҕы отделениетын ме-
ханизатордарын соци-
алистическай эбэлээх-
тэстэһиҥи уонна
оройуон бары механиз-

ССКП РАЙКОМУГАР

заттордарыгар ытыры-
ларын биһирээтэ.

Биһир совхозтар ди-
ректордары, партком-
нарын, бары маҕаһы

сүһүөх уонна сьахтар-
ы партийнай тэрилтэ-
лар, агропромышлен-
най холбоһук салалта-
тын бу бачыкка сир
аһаа кыһыкк өйөөһү-
нү тэрийэллэригэр эбэ-
һиһээтэлээтэ.

ГЭС үлэһиттэр уонна тутуулар

ТАТАРСКАЯ АССР.
КамАЗ-ы кытары кээккэ-
һэ Нижнекамская ГЭС ту-
туулар. Ити гидростан-
циялар каскадгарын төр-
дүс уонна саамай бөдөн
сүһүөҕэ. Ааспыт сылга ту-
тааччылар үлэҕэ үс агре-
гаты киллэрэхтэхтэ эти-
лэр уонна эбэлээхтэстэ-
хтэ ситиһиннээхтик
толорулар.

Нижнекамская ГЭС—
атын станциялар үлэһиттэ
сүрүннээччи станция. Орду-
кыһааһынаах кэмгэ ки-
ни аһаа ноборуусканы
бэйэтигэр ыһаар. ГЭС,
КамАЗ заводтарын, Ниж-
некамская нефтехимиче-
скай—предприятияларын,
Татария небэ хосточчу-
ларын киллэрэн туран,
ССРС Европатааҕы өтгүн
кини оройуоннарын энер-
гиянан халачыйы эр-
лээх буолуутун үрдэтэр.

Нижнекамская ГЭС
илэустарын нөҕүө пасса-
жирскай теплоходтар, та-
һаас тэһимит суднолар
аһааллар. Каманан устар-
га дьирин уулаах тохтоло
суох үлэһиттэр суол үөскэ-
тиһиннэ.

Снимокка: таһаар плө-
щадкага Нижнекамская
ГЭС уон төрдүс агрегатын
хомууу.

Е. Логвинов фотота.
ССТА фотохрониката.

Тэрээһиннээхтик ы ы т ы а б ы н

Советскай норуот Аҕа
дойду Улуу сэриитигэр
историческай кыайыта 40
сыла туолуутун көрсө
оройуонга уус-уран само-
деятельность коллентивта-
рын уонна уран тарбах-
таахтар оһуһуларын кө-
рүү ыһааһа. Көрүү
балаһыаннаһа «Сага
олох» хайыат 1983 сыл
ахсынны 20 күнүгэр
нүөмэргэр бэчээттэнэн
иһилиннэһэ тийгизиллэн
турар.

Көрүү бастагы тура
1983 сыл ахсыннытан
1984 сыл ыһааҕыгар
дьэри кыһааһыттарга агит-
эскалаторунан, оройуон ки-
нигэр үлэ коллентивтары-
нан ыһааһа. Оһон бэ-
лэмнээхтэ болдох кыл-
гас, үлэ мистэҕэ хайы-
уһа сааһааһыт буолуох-
тат.

Бу элбиктээх көрүүгэ
болдомто самодеятельнай
искусство идеяһы таһы-
мын үрдэттиҥ, ордуу уус-
уран самодеятельность
туһуулаах коллентивтар,
ыһаа уонна үлэһиттэр ансам-
блара, народнай инстру-
менттар оркестрлара үөс-
сипилиннэһиҥ уурулуох-
тат. Концерт програм-
матын сүүмэрдээһингэ
бедэрэһэ хаачыстыбаты-
тэ, идеяһы хайыһахтыгэр
бөдөх ирдэбиллээхтэ
сыйаһааһа. Совет-
скай дьон айымнылаах
үлэһиттэ, кинилэр Аҕа дой-
ду Улуу сэриитин кэмгэр
көрүбүт героическай
халачый быһааныларын, со-
ветскай норуоттар доҕор-
дуһуларын уонна бьират-
таһыһыларын арыһыһа са-
та формалары көрдүөххэ,
хҕа буолбут концертнай
нүөмэрдэртэ босхолоно-
тыаахха.

Ааспыт өттүгэр оройуон
уран тарбахтаахтарын
оһуһулар республикага,
кини тас өттүгэр эмнэ бил-
лэһиттэ, кыһааһыһа та-
һааһа быһаарыһа
тыһа кытаһыттарга
уран тарбахтаах инстэн-
нэһиһэр П. Е. Дьячков-

скайны уонна Ф. Г. Пуд-
ваны, дойдун НХСБ хаа-
тэҕүл кытаһыт туһу-
М. С. Ноговицынны, ки-
уустара Н. И. Ногови-
цы уонна С. С. Яковле-
вы уонна К. К. Комаров-
художник К. К. Комаров-
уо. д. а. уһуһааччы са-
латтары үүннэриһиҥ
ыһааһа. Хаарыһа
уонна киниһэҕэ уһуу-
дьярыһааһаахтат. К. С. Посто-
ков, Е. А. Макаров, Н. И.
Лукин, Е. Д. Дьячков-
уо. д. а. уһуһут кыһа-
рыһа, хаартыскаларын
рэхсээн көрбүлүт. 3
үтүө идэни пропаган-
даһаа, онуоха иһи-
тардым көрүү биһир сир-
сорууһунан [буолуохтат].
Айымнылар ис холбо-
норуот, тутууларын
жюри ирдэбиллээхтик с-
ыһааһаахтат.

Бу күнүгэр көрүү ба-
тагы туругар бэлэмнэ
сараланна. Бу үлэни и-
лэһиттэргэ киһи аһа-
штаһар, оройуон киһи-
гэр макрорайоннар сир-
тара уонна предприятия-
лар, учреждениелар уон-
тэрилтэлэр салаһааччы-
ра, общественнай тэри-
лэра көбүлүүр ороһуу-
лаһаарар суолтаах. И-
кыһыһын, райсовет испи-
комун култураҕа отдел-
методическай аһааһы-
мистэҕэ быһааччы ки-
лэһиттэ. Уһуһуһун, са-
һа таллаһаары, саҕа та-
тары арыһыһа колл-
тивтар ураты кыһааһы-
лара, болдомтолоро на-
биллэн турар, бу да
һаһа бэлэмнэһиҥ, киһи-
ыһааһы олохтоох парти-
най, комсомольскай, про-
союзнай, атын да общест-
веннай тэрилтэлэр, сир-
скай Советтар исполком-
нара күнүгэ салаһыһа-
рыһа, хомуурулааһыһа-
рыһа эрбэр.

В. НЕУСТРОЕВ,
райсовет исполкомун
председатели
солбуйааччы, көрүүчү
тэрийэр комитет
председателя.

Народная хонтуроол комитетыгар ТЭРЭЭҢИН САТАРХАЙЫТТАН

Бийиҥи оройуонмутугар
иһилиннэһиҥ оттук майы-
ны хааччыйыһа көрдөбүтэ
ыһааһынан элбиктээхтэ.
Коммунальнай хааччыйы-
лаах үгүс специалыстар сыл
бүтүөр дьэри сокуонунан
көрүлэр оттук мастарын
ыһааһы ыһааһа хаалар

түбэлтээхтэ элбиктээх тах-
сар. 1983 сыл уоп биһир
ыһааһы түмүгүнэн иһилин-
дьонно 7,76 тыһ. кубометр
мас киллэркэллээхтэриттэн
бара-суоһа 4,2 тыһ. кубо-
метр тийгизиллэ. Лесо-
пункт (начальник Егора-
фов Г. Н.) ааспыт сылга

былааннаһыт 300 кубо-
метр оттук, 150 кубометр
тутуу майы ситэ сово-
туокалааһа, тийгээк
аһаала. Итинтэн иһилин-
нэ туһанааһа араһата
улаахтык оһуһтарда.
Иһилиннэһиҥ ситэ ах-
сыһа таһаар буолаа эр-
бэр.

лесопункт салалтата онтон
түмүгү оростубат. Майы
тийгэр-таһаар автомаши-
нар уонна трактордар өрө-
күмүгэ олус өр тураллар.
Механизатордар ортоһу-
гар үлэ дьысипилиннэ-
статархай. Коллективка ары-
һаһаһа уонна боротуу-
лаһаһа чакчылар таһаар-
лар. Күһүн сир тоһмутун
кыһа, мас күүскэ тийгиз-
лээхтэ аһааһыһа, сити-

ны ыһаарга баар 14 тран-
спортнай единицаттан со-
ху күнүгэр үһэ-түөрдэ
эрэ үлэҕэ таһаар түбэлтэ-
лэра баара.

Блар балаһыаннаһы кэ-
һиһиҥ, лесопункт салалтата
кыһыһа кэмгэ иһилиннэ-
рттук майы транспорты бэ-
лэһэ булуһун тийгээлэ-
ритэр күһэйэр үгэстэһиҥ.
Иһилэр туһуруһунан на-
роднай хонтуроол оройуон-

нааһы комитетын уостары
таһа мунньаһар иһилин-
наһаһаһа кэһиһиҥ буола-
Улэ тэрээһинин мөһүө-
түн, онон быһааныһаһа
директорун иһин лесопун-
ктынаһа таһа. Егор-
Г. Н. сыһы критикаһа та-
һаһаһа уонна баар и-
тэһиҥ түргэһиҥ туһу-
таһа, үлэһиҥ ситэ са-
һаһаһаһа эрбэ-дэхсэ та-
һаһа совоһаһаһаһа.

